

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПРОЕКТ

ОСВІТНЬО - ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«МЕНЕДЖМЕНТ»

РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ Перший (бакалаврський) рівень
(назва рівня вищої освіти)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Бакалавр
(назва ступеня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ D Бізнес, адміністрування та право
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ D3 Менеджмент
(код та найменування спеціальності)

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою Сумського НАУ

«___» _____ 2025 року (Протокол №___)

Голова Вченої ради _____ **Володимир**

ЛАДИКА

Освітньо-професійна програма вводиться в дію з

«_____» _____ 2025 р.

Ректор _____ **Ігор КОВАЛЕНКО**

(наказ № _____ від «___» _____ 2025 р.)

Суми 2025

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми 073 «Менеджмент»
першого(бакалаврського) рівня вищої освіти

Проектна група у складі:

Голова проектної групи:

д.е.н., професор кафедри менеджменту
імені професора Л.І. Михайлової

Наталія СТОЯНЕЦЬ

Члени проектної групи:

к.е.н., доцент кафедри менеджменту
імені професора Л.І. Михайлової

Вікторія ТКАЧЕНКО

к.е.н., доцент кафедри менеджменту
імені професора Л.І. Михайлової

Людмила МОГИЛЬНА

к.е.н., доцент кафедри менеджменту
імені професора Л.І. Михайлової

Тетяна ХАРЧЕНКО

Розглянуто та схвалено на розширеному засіданні кафедри менеджменту імені професора Л.І. Михайлової за участі студентського активу та стейкхолдерів протокол № _____ від _____ лютого 2025 р.

Начальник навчального відділу,
к.е.н., доцент

Наталія КОЛОДНЕНКО

т.в.п. завідувача відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації, к.е.н., доцент

Олена РИБІНА

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи, д.е.н., професор

Маргарита ЛИШЕНКО

Розглянуто та схвалено на засіданні вченої ради факультету економіки та менеджменту від _____ 2025 р. протокол № ____

Голова вченої ради факультету економіки і менеджменту,
к.е.н., доцент

Світлана ЛУКАШ

Перелік нормативних документів:

1. Закон України «Про вищу освіту» №1556-VII від 01.07.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
2. Закон України «Про освіту» №2145-VIII від 05.09.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
3. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010 (чинний від 01.11.2010 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text>
4. Національна рамка кваліфікацій // Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/tag/natsionalna-ramka-kvalifikatsiy?&tag=natsionalna-ramka-kvalifikatsiy>
5. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» №1021 від 30.08.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1021-2024-%D0%BF#Text>
6. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені Наказом Міністерства освіти і науки України № 1648 від 21.12.2017 (зі змінами № 441 від 03.04.2024). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0441729-24#n2>
7. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент» для (бакалаврського) першого рівня освіти» №1165 від 29 жовтня 2018 року. -<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-svita/zatverdzeni%20standarty/12/21/073-menedzhment-bakalavr.pdf>
8. Розвиток систем внутрішнього забезпечення якості в українських закладах вищої освіти. Аналітичний звіт. Київ: Ваїте, 2020. 58 с. URL: <https://surl.li/kfexmg>
9. EQF-LLL – European Qualifications Framework for Life long Learning. URL: <https://europass.europa.eu/en/europass-digital-tools/european-qualifications-framework>
10. QF-EHEA – Qualification Framework of the European Higher Education Area. URL: <https://surl.li/gkskop>.
11. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів). URL: <http://www.unideusto.org/tuningeu/>.

Джерела внутрішнього користування

1. Положення про організацію освітнього процесу в Сумському національному аграрному університеті, затверджене Рішенням вченої ради СНАУ 27.08.2024. URL: <https://surl.li/qzwhoa>
2. Концепція освітньої діяльності Сумського національного аграрного університету, схвалена Вченою радою університету 27 серпня 2015 року. URL: <https://drive.google.com/file/d/1MBO0pEuPCM2M20CWCsa0G3wkWrWRGcas/view>
3. Кодекс академічної доброчесності Сумського національного аграрного університету, схвалений Вченою радою університету від 28.10.2024. URL: <https://surl.li/emlyzr>
4. Положення про освітні програми у Сумському національному аграрному університеті, схвалене Вченою радою СНАУ 15.10.2019. URL: <https://surl.li/gkvqso>
5. Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ, схвалене Вченою радою СНАУ 26.12.2017. URL: https://docs.snau.edu.ua/documents/education/quality/polojennya_plagiat.pdf
6. Положення про порядок перевірки академічних та наукових текстів на унікальність в Сумському національному аграрному університеті, схвалене Вченою радою СНАУ 15.10.2019р. URL: https://snau.edu.ua/wp-content/uploads/2019/11/ПОЛОЖЕННЯ_УНІКАЛЬНІСТЬ_СНАУ.pdf

ПРЕАМБУЛА

Освітньо-професійна програма є нормативним документом, в якому міститься система освітніх компонентів на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти в межах спеціальності D3 «Менеджмент» галузі знань D Бізнес, адміністрування та право, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання, якими повинен оволодіти здобувач ступеня бакалавр. Призначення освітньо-професійної програми здобувача вищої освіти ступеня бакалавр – підготовка особи до здобуття теоретичних та практичних знань, умінь і навичок, достатніх для успішного виконання професійних обов'язків за спеціальністю D3 «Менеджмент», загальних засад методології професійної діяльності, інших компетентностей, достатніх для ефективного виконання завдань виконавського характеру відповідного рівня професійної діяльності.

Користувачі освітньо-професійної програми:

- здобувачі вищої освіти, які навчаються в Сумському національному аграрному університеті на першому (бакалаврському) рівні за спеціальністю D3 «Менеджмент»;
- науково-педагогічні працівники Сумського національного аграрного університету, які здійснюють підготовку бакалаврів за спеціальністю D3 «Менеджмент»;
- приймальна комісія Сумського національного аграрного університету;
- екзаменаційна комісія спеціальності D3 «Менеджмент».

Розробники освітньо-професійної програми «Менеджмент»:

д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту імені професора Л.І. Михайлової	Наталія Стоянець
к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту імені професора Л.І. Михайлової	Вікторія Ткаченко
к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту імені професора Л.І. Михайлової	Тетяна Харченко
к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту імені професора Л.І. Михайлової	Людмила Могильна

Фахову експертизу проводили:

1. Юрій **ТКАЧЕНКО**, директор ФГ «Зернова Долина».
2. Олександр **ГОМАН**, засновник, директор ТОВ «Аліментаріус СМ».
3. Андрій **ДУДЧЕНКО**, керуючий Сумського обласного управління АТ «ОЦАДБАНК», м. Суми.
4. Андрій **РИБАЛКО**, директор ТОВ «МХП - Урожайна країна», м. Ромни.
5. Микола **ЖЕЛДУБОВСЬКИЙ**, директор ПСП «Гарант», Сумський район.

II. Профіль освітньо-професійної програми зі спеціальності D3 «Менеджмент перший (бакалаврський) рівень вищої освіти»

1. Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу	Сумський національний аграрний університет, Факультет економіки і менеджменту, кафедра менеджменту імені професора Л.І. Михайлової
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр, бакалавр з менеджменту
Обмеження щодо форм навчання	Без обмежень
Освітня кваліфікація	Бакалавр з менеджменту
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти. Бакалавр Спеціальність: Менеджмент Освітня програма: Менеджмент
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців на основі повної середньої освіти; 120 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 10 місяців на основі ступеня «молодший бакалавр» (ОКР «молодший спеціаліст») із визнанням та перезарахуванням кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) 180 кредитів ЄКТС термін навчання 2 роки 10 місяців на основі ступеня «фаховий молодший бакалавр» із визнанням та перезарахуванням кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої освітньої програми
Наявність акредитації	Акредитаційна комісія України. Сертифікат про акредитацію спеціальності
Цикл/рівень	НРК України - 6 рівень, FQ-EHEA - перший цикл, EQF-LLL - 6 рівень
Передумови	Особа має право здобувати ступінь бакалавра за умови наявності у неї повної загальної середньої освіти або ОС «Молодший бакалавр», ОС «Молодший спеціаліст», ОС «Фаховий молодший бакалавр» без обмеження віку.
Мови викладання	Українська, англійська
Термін дії освітньої програми	Акредитація відтерміновано
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	www.snau.edu.ua
2. Мета освітньої програми	
Програма розроблена відповідно до місії та стратегії університету та спрямована на підготовку бакалаврів з менеджменту здатних здійснювати професійну діяльність на основі засвоєння концептуальних наукових та практичних знань, управлінських понять та принципів формування та ефективного функціонування системи менеджменту у сфері управління організаціями та їх підрозділами, з метою прийняття ефективних управлінських рішень на засадах сталого розвитку для розбудови аграрного сектору	
3 – Характеристика освітньої програми	

Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	Галузь знань D «Бізнес, адміністрування та право», Спеціальність D3 «Менеджмент»
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Загальна вища освіта першого (бакалаврського рівня) в галузі D «Бізнес, адміністрування та право» за спеціальністю D3 «Менеджмент». Спеціальна освіта та професійна підготовка в області менеджменту, зокрема, орієнтація на формування умінь обґрунтовувати розв'язання проблем у галузі управління різних видів діяльності організацій та їх підрозділами з метою прийняття ефективних управлінських рішень на засадах сталого розвитку для розбудови аграрного сектору Ключові слова: менеджмент, управління, організація, система управління, інструментарій управління, аграрний менеджмент
Особливості програми	Програма орієнтована на оволодіння концептуальними науковими та практичними знаннями з менеджменту, з акцентом на організаційну управлінську діяльність організаціях різних форм власності АПК (аграрний менеджмент), професійну спеціальну підготовку менеджерів для аграрного сектору економіки, враховуючи вимоги ринку праці, ініціативних та здатних швидко пристосовуватись до сучасного бізнес-середовища.
Опис предметної області	Об'єкт вивчення: управління організаціями та їх підрозділами. Цілі навчання: підготовка фахівців здатних вирішувати практичні проблеми та складні спеціалізовані задачі, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, у сфері управління організаціями та їх підрозділами. Теоретичний зміст предметної області: парадигми, закони, закономірності, принципи, історичні передумови розвитку менеджменту; концепції системного, ситуаційного, процесного, адаптивного, антисипативного, антикризового, інноваційного, проектного менеджменту тощо; функції, методи, технології та управлінські рішення у менеджменті. Методи, методики та технології: загальнонаукові та специфічні методи дослідження (розрахунково-аналітичні, економіко-статистичні, економіко-математичні, експертного оцінювання, фактологічні, соціологічні, документальні, балансові тощо); методи реалізації функцій менеджменту (методи маркетингових досліджень; методи економічної діагностики; методи прогнозування і планування; методи проектування організаційних структур управління; методи мотивування; методи контролювання; методи оцінювання соціальної, організаційної та економічної ефективності в менеджменті тощо). методи менеджменту (адміністративні, економічні, соціально-психологічні, технологічні); технології обґрунтування управлінських рішень (економічний аналіз, імітаційне моделювання, дерево рішень тощо). Інструментарій та обладнання: сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, інформаційні системи та програмні продукти, що застосовуються в менеджменті.

Академічні права випускників	Мають право продовжити навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.	
4. Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти		
Обсяг освітньої програми бакалавра	<p>Обсяг освітньої програми бакалавра</p> <ul style="list-style-type: none"> • на базі повної загальної середньої освіти – 240 кредитів ЄКТС; • на базі ступеня «молодший бакалавр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст») заклад вищої освіти має право визнати та перезарахувати кредити ЄКТС, отримані в межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) обсягом не більше ніж 120 кредитів ЄКТС; <p>- на основі ступеня «фаховий молодший бакалавр» заклад вищої освіти має право визнати та перезарахувати не більше ніж 60 кредитів ЄКТС, отриманих за попередньою освітньою програмою фахової передвищої освіти.</p> <p>Прийом на основі ступенів «молодший бакалавр», «фаховий молодший бакалавр» освітньо - кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» здійснюється за результатами зовнішнього незалежного оцінювання в порядку, визначеному законодавством</p> <p>Мінімум 50% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю визначених стандартом вищої освіти.</p>	
5. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання		
Придатність до працевлаштування	Назва і шифр професійної групи	Професійна назва роботи (посада)
	<i>343 Технічні фахівці в галузі управління</i>	
	3431 Секретарі адміністративних органів	Керуючий справами (секретар) виконавчого комітету Секретар адміністративний Секретар комітету (організації, підприємства, установи)
	3435.2 Організатори діловодства	Організатор діловодства (державні установи)
	3435.3 Організатори діловодства (види економічної діяльності)	Організатор діловодства (види економічної діяльності)
	3436.1 Помічники керівників підприємств, установ та організацій	Помічник керівника підприємства (установи, організації); Референт
	3436.2 Помічники керівників виробничих та інших основних підрозділів	Помічник керівника виробничого підрозділу; Помічник керівника іншого основного підрозділу
	3436.3 Помічники керівників малих підприємств без апарату управління	Помічник керівника малого підприємства без апарату управління
	3439 Інші технічні фахівці в	Інспектор

	галузі управління
Подальше навчання	Випускник має право на продовження навчання на другому (магістерському) рівні – 7 рівень НРК
6 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Студентоцентроване навчання, проблемно-орієнтоване навчання, змішане навчання в системі Moodle (CASE -study, дистанційні технології навчання, технології візуалізації даних), самонавчання, використання сервісів відеозв'язку (Zoom, Webex, Microsoft Teams та ін.), навчання на основі досліджень тощо.</p> <p>Викладання проводиться у вигляді: лекцій (мультимедійні, інтерактивні), семінари, практичні заняття, індивідуальні заняття, дистанційні технології навчання тощо. Комбінація лекцій, практичних занять із розв'язанням ситуаційних завдань і використанням кейс-методів, ділових ігор, тренінгів, що розвивають практичні уміння і навички та формують креативне мислення.</p>
Оцінювання	<p>За освітньою програмою передбачено формативне (письмові та усні коментарі й настанови викладачів у процесі навчання, формування навичок самооцінювання, залучення студентів до оцінювання роботи один одного) та сумативне (письмові іспити з навчальних дисциплін, оцінювання поточної роботи протягом вивчення окремих освітніх компонентів (презентації, тестування), захист звітів з практик, атестаційний екзамен.</p> <p>Поточне опитування, тестовий контроль, презентація індивідуальних завдань, звіти команд, звіти з практики. Підсумковий контроль – екзамени та заліки з урахуванням накопичених балів поточного контролю</p> <p>Публічний захист кваліфікаційної роботи.</p>
7 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми які характеризуються комплексністю і невизначенністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.</p> <p>ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.</p> <p>ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 6. Здатність спілкуватися державною мовою, як усно так і письмово.</p>

	<p>ЗК 7. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК 13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>ЗК 14. Здатність працювати у міжнародному контексті.</p> <p>ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК 16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.</p>
<p>Фахові компетентності (ФК)</p>	<p>ФК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.</p> <p>ФК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.</p> <p>ФК 3. Здатність визначати перспективи розвитку діяльності організації</p> <p>ФК 4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.</p> <p>ФК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.</p> <p>ФК 6. Здатність діяти соціально, відповідально і свідомо.</p> <p>ФК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.</p> <p>ФК 8. Здатність планувати діяльність організації та управляти часом.</p> <p>ФК 9. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань .</p> <p>ФК 10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.</p> <p>ФК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації у процесі управління.</p> <p>ФК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.</p> <p>ФК 13. Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності.</p> <p>ФК 14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.</p> <p>ФК 15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.</p>
<p>8 – Програмні результати навчання</p>	
<p>ПРН 1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ПРН 2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.</p> <p>ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.</p>	

- ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.
- ПРН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.
- ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.
- ПРН 7. Виявляти навички організаційного проектування.
- ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.
- ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.
- ПРН 10. Мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації.
- ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.
- ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.
- ПРН 13. Спілкуватись в усній та письмовій формі державною та іноземною мовами.
- ПРН 14. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.
- ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.
- ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.
- ПРН 17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.
- ПРН 18. Аналізувати показники розвитку об'єктів управління в умовах реалізації програм сталого розвитку.
- ПРН 19. Використовувати сучасні інформаційні технології в управлінні ресурсами та базами даних для обґрунтування управлінських рішень щодо вибору інноваційних технологій в аграрних підприємствах.
- ПРН 20. Демонструвати здатність забезпечення правового обґрунтування, фінансової доцільності, митного та логістичного супроводження та безпечності господарських операцій суб'єктів господарювання на ринках сільськогосподарської продукції та продовольства.

9 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

<p>Кадрове забезпечення</p>	<p>Реалізацію освітньо-професійної програми з менеджменту здійснюють п'ять докторів економічних наук, професорів та п'ятнадцять кандидатів економічних наук, доцентів зі стажем роботи не менше 10 років.</p> <p>Усі науково-педагогічні працівники, залучені до реалізації освітньо-професійної програми з менеджменту, є штатними співробітниками Сумського національного аграрного університету; мають науковий ступінь та/або вчене звання та підтверджений рівень наукової і професійної активності.</p> <p>Для підвищення практичної спрямованості навчального процесу до проведення лекційних занять залучаються провідні фахівці-практики та закордонні фахівці, 100% науково-педагогічних працівників випускової кафедри мають публікації в Scopus и Web of Science, є авторами підручників та посібників.</p> <p>Підвищення фахового рівня науково-педагогічних працівників здійснюється через участь у тренінгах, семінарах, вебінарах, майстер-класах, конференціях, міжнародних стажуваннях тощо.</p>
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>Забезпеченість навчальними приміщеннями, комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним обладнанням відповідає потребі. Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура, кількість місць у гуртожитках відповідає вимогам.</p>

	<p>Для реалізації освітньо-професійної програми на факультеті економіки і менеджменту є спеціалізовані навчально-тренінгові та комп'ютерні лабораторії, обладнані необхідним устаткуванням та програмним забезпеченням (програмний комплекс Diamond FMS, Мастер Тест).</p> <p>Дистанційне навчання реалізовано на платформах MOODLE, GoogleClassroom та платформах сервісів для проведення он-лайн конференцій ZOOM, GoogleMeet, Teams.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Офіційний веб-сайт СНАУ http://sau.sumy.ua містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, міжнародне співробітництво, практику та працевлаштування, контакти.</p> <p>Усі зареєстровані в СНАУ користувачі мають необмежений доступ до мережі Інтернет. Фонд наукової бібліотеки СНАУ містить понад 313 тис. примірників навчально, наукової літератури, періодичних наукових видань. До електронного каталогу внесено понад 76700 записів. Створюються та використовується електронні бази даних вторинної інформації – букіністичний каталог (понад 1100 записів), каталог дисертацій (363 записи), каталог авторефератів (2585 записів) тощо.</p> <p>Створено електронну картотеку книгозабезпечення. Читальний зал забезпечений бездротовим доступом до мережі Інтернет. Усі ресурси бібліотеки доступні через сайту університету: http://library.sau.sumy.ua</p> <p>Всі навчальні дисципліни курсу освітньо-професійної підготовки з менеджменту забезпечені конспектами лекцій, методичними рекомендаціями щодо проведення практичних занять та самостійної роботи, методичними рекомендаціями щодо проходження фахового стажування та переддипломної практик, а також рекомендаціями щодо написання кваліфікаційної роботи бакалавра.</p>
10 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>На основі двосторонніх договорів між Сумським національним аграрним університетом та університетами України економічного спрямування</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>На основі двосторонніх договорів між Сумським НАУ та закладами вищої освіти зарубіжних країн-партнерів, зокрема, угодами про співпрацю з Університетом прикладних наук Вайенштефан (Німеччина), Університетом природничих наук у Варшаві (Польща), Хенанським інститутом науки і технологій (Китай), Чеським університетом прикладних наук (Чехія), Університетом Париж-Сакле (Франція), Університетом Барселони (Іспанія), Королівським аграрним університетом (Великобританія).</p> <p>На основі двосторонніх договорів між Сумським національним аграрним університетом та іноземними навчальними закладами-партнерами</p> <p>https://international.snau.edu.ua/mizhnarodni-proekti/akademichna-mobilnist/</p> <p>https://international.snau.edu.ua/mizhnarodni-partneri/</p>
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	<p>Можливе після вивчення курсу української мови</p> <p>https://international.snau.edu.ua/inozemnomu-studentu/centr-po-roboti-z-inozemnimi-studentami/</p>
11. Форма атестації здобувачів вищої освіти	

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Кваліфікаційна робота передбачає розв'язання складного спеціалізованого завдання або практичної проблеми в сфері управління, що характеризується комплексністю і невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів економічної науки. У кваліфікаційній роботі не може бути академічного плагіату, фальсифікації та списування. Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена на офіційному сайті Сумського НАУ.

Гарант освітньої програми
д.е.н., професор

Наталія СТОЯНЕЦЬ

1. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

1.1. Перелік компонентів освітньо-професійної програми Спеціальність D3 «Менеджмент»

перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1. НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ			
1.1 Цикл дисциплін загальної підготовки		105	
ОК 1	Історично-філософські студії	5	Екзамен
ОК 2	Іноземна мова	5	Екзамен
ОК 3	Громадянська освіта	5	Екзамен
ОК 4	Українська мова та академічне письмо	5	Екзамен
ОК 5	Військова і медична підготовка та адаптація до професійного розвитку	5	Екзамен
ОК 6	Основи наукових досліджень	5	Екзамен
ОК 7	Економікс	5	Екзамен
ОК 8	Вища математика та теорія ймовірності	5	Залік / Екзамен
ОК 9	Економіко-математичні методи і моделі	5	Залік
ОК 10	Інформатика	5	Екзамен
ОК 11	Системи інноваційних технологій в сільськогосподарському виробництві	5	Екзамен
ОК 12	Господарське право	5	Екзамен
ОК 13	Економіка підприємств	5	Екзамен
ОК 14	Менеджмент	5	Екзамен
ОК 15	Маркетинг	5	Екзамен
ОК 16	Фінанси, гроші і кредит	5	Екзамен
ОК 17	Бухгалтерський облік	5	Екзамен
ОК 18	Інформаційні фахові технології	5	Екзамен
ОК 19	Статистика	5	Екзамен
ОК 20	Аналіз господарської діяльності	5	Екзамен
ОК 21	Організація підприємницької діяльності	5	Екзамен
1.2 Цикл дисциплін професійної підготовки		50	
ОК 22	Управління персоналом	5	150
ОК 23	Самоменеджмент	5	150
ОК 24	Управління інноваціями	5	150
ОК 25	Лідерство та комунікації в менеджменті	5	150
ОК 26	Міжнародні економічні відносини	5	150
ОК 27	Логістика	5	150
ОК 28	Операційний менеджмент	5	150
ОК 29	Проектний менеджмент	5	150
ОК 30	Аграрний менеджмент	5	150

ОК 31	Управління сталим розвитком	5	150
Загальний обсяг нормативних дисциплін		155	
Практична підготовка (ВПП) та ПА			
ОК 31. Навчальна практика		5	
ОК 32. Виробнича практика (базова з фаху)		5	
ОК 33. Виробнича практика і переддипломна практика		10	
ОК 34. Підготовка та захист кваліфікаційної роботи		5	
Усього		25	
1. ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ			
*Перелік вибіркового освітніх компонентів визначається за певним освітнім рівнем підготовки здобувачів вищої освіти, відповідно до Положення СНАУ «Про вибірково навчальні дисципліни». Вибіркові дисципліни кратні 5,0 кредитам ЄКТС.			
2.1 Цикл загально університетських вибіркового дисциплін загальної підготовки			
ВК 1	Вибір рухової активності	5	Залік
ВК 2	Гуманітарна вибіркова дисципліна	5	Залік
ВК 3	Вибіркова дисципліна	5	Залік
ВК 4	Вибіркова дисципліна	5	Залік
2.2 Цикл дисциплін загальної підготовки для спеціальностей факультету			
ВК 5	Вибіркова дисципліна	5	Залік
ВК 6	Вибіркова дисципліна	5	Залік
ВК 7	Вибіркова дисципліна	5	Залік
ВК 8	Вибіркова дисципліна	5	Залік
2.3 Цикл вибіркового дисциплін фахової підготовки			
ВК 9	Вибіркова дисципліна	5	Залік
ВК 10	Вибіркова дисципліна	5	Залік
ВК 11	Вибіркова дисципліна	5	Залік
ВК 12	Вибіркова дисципліна	5	Залік
Загальний обсяг вибіркового компонент:		60	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬО- ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ		240	

1. Вибіркові дисципліни загальної підготовки для всіх спеціальностей факультету першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (2025 рік набору)

Навчальна дисципліна	Кількість кредитів / години / форма контролю
Сучасні економічні концепції	5/150/залік
Теорія організацій	5/150/залік
Регіональна економіка	5/150/залік
Економетрика	5/150/залік
Загальні основи організації господарського обліку	5/150/залік
Фінанси природокористування	5/150/залік
Ораторське мистецтво та комунікації	5/150/залік
Платіжні системи і криптовалюти	5/150/залік
Економіка праці та соціально-трудова відносина	5/150/залік
Ціни та ціноутворення	5/150/залік
Податкова система	5/150/залік
Основи бізнес-аналітики	5/150/залік
Міжнародний аграрний бізнес	5/150/залік
Фінансовий аналіз (крім спеціальностей 072 Фінанси, банківська справа та страхування, 071 Облік і оподаткування)	5/150/залік
Міжнародні фінанси	5/150/залік
Оподаткування підприємств АПК	5/150/залік
Планування і контроль на підприємстві	5/150/залік
Організація роботи публічної служби	5/150/залік
Міжнародна торгівля	5/150/залік
Брендинг	5/150/залік
Електронна комерція	5/150/залік
Маркетинг територій	5/150/залік
Інформаційні технології в формуванні управлінської звітності	5/150/залік
Управління якістю	5/150/залік
Організація публічних закупівель	5/150/залік
Біоекономіка і сталий розвиток	5/150/залік

2. Дисципліни професійної підготовки D3 «Менеджмент» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Н/д	Мінімальна кількість кредитів/годин	Форма підсумкового контролю
Менеджмент-консалтинг та комунікації	5/150	залік
Обґрунтування управлінських рішень	5/150	
Управлінське консультування	5/150	
Міжнародний менеджмент	5/150	залік
Стратегічне управління	5/150	
Управління інвестиційною діяльністю	5/150	
ЗЕД підприємства	5/150	залік
Міжнародна торгівля і бізнес	5/150	
Управління в міжнародному бізнесі	5/150	
Маркетингові комунікації	5/150	залік
Інвayронментальна економіка	5/150	

1. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми спеціальності D3 «Менеджмент» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти проводиться у формі виконання та публічного захисту кваліфікаційної роботи.

Випускова кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, бути оригінальною та аутентичною. Вона оприлюднюється на офіційному сайті університету, передається до репозитарію Сумського НАУ.

Успішна атестація випускників завершується видачею документу встановленого зразка про присудження їм освітнього ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації «Бакалавр з менеджменту».

Захист кваліфікаційної роботи здійснюється відкрито і публічно.

Таблиця 3 Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6	ОК7	ОК8	ОК9	ОК10	ОК11	ОК12	ОК13	ОК14	ОК15	ОК16	ОК17	ОК18	ОК19	ОК20	ОК21	ОК22	ОК23	ОК24	ОК25	ОК26	ОК27	ОК28	ОК29	ОК30	ОК31	ОК32	ОК33	ОК34	ОК35	
ПРН1	X		X																												X	X				
ПРН 2	X		X																												X	X				
ПРН 3														X								X			X							X	X	X		
ПРН 4													X	X	X					X	X		X						X				X		X	
ПРН 5										X			X		X	X	X			X	X							X		X		X		X	X	
ПРН 6						X							X	X	X	X	X	X	X	X	X			X		X						X	X	X	X	
ПРН 7									X														X						X			X	X	X		
ПРН 8														X									X					X		X			X	X		
ПРН 9																							X			X										
ПРН 10																							X													
ПРН 11		X																																		
ПРН 12							X	X	X			X	X				X			X	X							X				X	X	X		
ПРН 13		X		X																																X
ПРН 14																						X	X		X											
ПРН 15			X																					X		X							X	X	X	
ПРН 16	X					X																	X									X			X	
ПРН 17						X																			X				X			X	X	X	X	
ПРН 18																			X	X	X						X		X				X	X		
ПРН 19									X	X	X								X						X					X	X					X
ПРН 20												X				X											X	X			X					

1.2. Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми (денна форма навчання)

Компоненти	1 курс		2 курс		3 курс		4 курс		Всього	
	1 семестр (кредити, форма контролю)	2 семестр (кредити, форма контролю)	3 семестр (кредити, форма контролю)	4 семестр (кредити, форма контролю)	5 семестр (кредити, форма контролю)	6 семестр (кредити, форма контролю)	7 семестр (кредити, форма контролю)	8 семестр (кредити, форма контролю)	кредити	%
1. Обов'язкові компоненти ОПП										
Цикл дисциплін загальної підготовки	Історично-філософські студії (екзамен – 2,5 кредити)	Історично-філософські студії (екзамен – 2,5 кредити)	Військова і медична підготовка та адаптація до професійного розвитку (екзамен – 5 кредитів)	Господарське право (екзамен - 5 кредитів)	Менеджмент (екзамен - 5 кредитів)	Аналіз господарської діяльності (екзамен - 5 кредитів)			105	43,8
	Іноземна мова (залік – 2,5 кредити)	Іноземна мова (екзамен – 2,5 кредити)		Економіка підприємств (екзамен - 5 кредитів)	Маркетинг (екзамен - 5 кредитів)					
	Українська мова та академічне письмо (екзамен – 5 кредитів)	Громадянська освіта (екзамен – 5 кредитів)	Основи наукових досліджень (екзамен – 5 кредитів)	Фінанси, гроші і кредит (екзамен - 5 кредитів)	Бухгалтерський облік (екзамен - 5 кредитів)					
				Організація підприємницької діяльності (екзамен - 5 кредитів)	Інформаційні фахові технології (екзамен - 5 кредитів)					
	Вища математика та теорія ймовірності (залік – 2,5 кредити)	Вища математика та теорія ймовірності (екзамен – 2,5 кредити)	Економікс (екзамен – 5 кредитів)							
	Інформатика (екзамен – 5 кредитів)	Економіко-математичні методи і моделі (залік – 5 кредитів)								
	Системи інноваційних технологій в сільськогосподарському виробництві (екзамен – 5 кредитів)	Статистика (екзамен - 5 кредитів)								

Цикл дисциплін професійної підготовки					Управління інноваціями (екзамен - 5 кредитів)	Управління персоналом (екзамен - 5 кредитів)	Міжнародні економічні відносини (екзамен - 5 кредитів)	Проектний менеджмент (екзамен - 5 кредитів)	50	20,8
						Самоменеджмент (екзамен - 5 кредитів)	Операційний менеджмент (екзамен - 5 кредитів)	Аграрний менеджмент (екзамен - 5 кредитів)		
						Лідерство та комунікації в менеджменті (екзамен – 5 кредитів)	Логістика (екзамен - 5 кредитів)	Управління сталим розвитком (екзамен - 5 кредитів)		
Практична підготовка (ВПД) та КР		Навчальна практика з іноземної мови (2 кредити)		Навчальна практика (Вступ до фаху) (3 кредити)		Виробнича практика (базова з фаху) (5 кредитів)		Виробнича практика та переддипломна практика (10 кредитів)	25	10,3
								Підготовка та захист кваліфікаційної роботи (5 кредитів)		
Загальний обсяг обов'язкових компонент	22,5	24,5	15	23	25	25	15	30	180	75
2. Вибіркові компоненти ОПД										
Загальний обсяг вибірових компонент									60	25
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОПД									240	100

1.3. Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми (заочна форма навчання)

Компоненти	1 курс (кредити, форма контролю)	2 курс(кредити, форма контролю)	3 курс(кредити, форма контролю)	4 курс (кредити, форма контролю)	5 курс (кредити, форма контролю)	Всього	
						кредити	%
1. Обов'язкові компоненти ОПП							
Цикл дисциплін загальної підготовки	Історично-філософські студії (екзамен – 5 кредитів)	OK 5 (екзамен - 5 кредитів)	ЗЕД підприємства (екзамен - 5 кредитів)	Аналіз господарської діяльності (екзамен - 5 кредитів)		105	43,8
	Іноземна мова (екзамен – 5 кредитів)	Маркетинг (екзамен - 5 кредитів)	Економіка підприємств (екзамен - 5 кредитів)				
	Громадянська освіта (екзамен – 5 кредитів)	Економікс (екзамен – 5 кредитів)	Бухгалтерський облік (екзамен - 5 кредитів)				
	Українська мова та академічне письмо (екзамен – 5 кредитів)	Основи наукових досліджень (екзамен – 5 кредитів)	Інформаційні фахові технології (екзамен - 5 кредитів)				
	Вища математика та теорія ймовірності (екзамен – 5 кредитів)	Менеджмент (екзамен - 5 кредитів)	Організація підприємницької діяльності (екзамен - 5 кредитів)				
	Економіко-математичні методи і моделі (залік – 5 кредитів)	Фінанси, гроші і кредит (екзамен - 5 кредитів)					
	Інформатика (екзамен – 5 кредитів)						
	Системи інноваційних технологій в сільськогосподарському виробництві (екзамен – 5 кредитів)						
	Статистика (екзамен - 5 кредитів)						
Цикл дисциплін професійної підготовки			Управління інноваціями (екзамен - 5 кредитів)	Управління персоналом (екзамен - 5)	Міжнародні економічні відносини (екзамен - 5)	50	20,8
				Самоменеджмент (екзамен - 5 кредитів)	Операційний менеджмент (екзамен - 5 кредитів)		
					Логістика (екзамен - 5 кредитів)		
				Управління персоналом (екзамен - 5)	Проектний менеджмент (екзамен - 5)		

					Аграрний менеджмент (екзамен - 5 кредитів)		
					Управління сталим розвитком (екзамен - 5 кредитів)		
Практична підготовка (ВПП) та ПА	Навчальна практика з іноземної мови (2 кредити)	Навчальна практика Вступ до фаху (3 кредити)		Виробнича практика (базова з фаху) (5 кредитів)	Виробнича практика та переддипломна практика (10 кредитів)	25	10,3
					Підготовка та захист кваліфікаційної роботи(5 кредитів)		
Загальний обсяг обов'язкових компонент	47	33	30	25	45	180	75
2. Вибіркові компоненти ОПП							
Загальний обсяг вибірових компонент						60	25
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОПП						240	100

